00000965

II. évfolyam 1895. Hétfő, augusztus 12. 100. (215.) szám.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló", a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló" cim alatt létesitett uj lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.

Előfizetési ár: Egész évre . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.

A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többszöri hirdetésnél engedmény

A nemzetiségi kongresszus.

(b. f.) Szombaton tartatott meg Budapesten a nagy applombbal hirdetett és a liberális sajtó által talán tulságos figyelemben részesitett u. n. nemzetiségi kongresszus és mondjuk ki mindjárt, a kongresszus több, sulyosan latba eső körülménynél fogva nem elégitheti ki azokat, a kik őszintén s a haza érdekében is óhajtják, hogy nem magyarajku polgártársaink a törvény és a józan ész szabta határokon belül érvényesitsék, vagy legalább is törekedjenek érvényesiteni mindazon jogaikat, melyeket nekik az alkotmány és a nemzetiségi törvény biztosit.

Mindenek előtt, még a kongresszus megnyitását előzőleg kitünt, hogy az a »nemzetiségi kongresszus« csak néhány román, szerb és tót agitátornak konventikuluma akart lenni, mert a kongresszus rendezői és főbb korifeusai kézzel-lábbal, heves jelenetek, sőt dulakodások közepette is tiltakoztak az ellen, hogy olyan, belépti jegygyel jelentkezett véreik is vehessenek részt a kongresszusban, a kikről tudták, hogy mindenesetre opponálni fognak a kongresszus elé terjesztendő határozati javaslat egyes pontjai ellen. A kongresszust nyilvános népgyülés cimén engedte meg a rendőrség, tehát bárkinek állott volna jogában ott megjelenni. De ettől eltekintve, mi jognál fogva viselkedtek Mangraék, Politék és Mudronék mint a románok, szerbek és tótok teljhatalmu mandatáriusai? A cél világos volt: ezek az urak elejét akarták venni minden vitának, hogy majd azzal állhassanak a Brüsselben ma megnyilt interparlamentáris kongresszus elé, hogy ime Magyarország nemzetiségei egyértelmüleg és közös akarattal tiltakoznak elnyomatásuk ellen. Ezt az egyik és legfőbb célját már nem érte el a kongresszus. A kirekedt oppozició még szombaton délután tiltakozott a kongresszus és határozatai ellen és kijelentette, hogy a kongresszust nem tekinti a magyarországi nemzetiségek jogos kongresszusának, a kongresszus intézőit pedig nem ismeri el a nemzetiségeknek sem megbizottjainak, sem képviselőinek, mert nincsenek törvényen megválasztva és mert Magyarország összes nemzetiségeitől megbizatásuk nincsen.

Ebben rejlik kutforrása annak, hogy a kongresszusnak miért nem lesz — a mint azt már előre mondtuk — semmi praktikus eredménye. Nem voltak ott képviselve az összes románok, szerbek és tótok, a németek és ruthenek egyáltalában nem voltak ott: tehát mi jognál fogva beszéltek a kongresszust vezető urak az összes nemzetiségekről? Egy pozitiv eredményt feltüntetett a kongresszus: azt, hogy a legélesebb elvi differenciák választják két-két ellenséges táborrá a románokat, a szerbeket és tótokat. Miképen akarnak ilyenformán egészségesen eljárni? Az egyik tábor akciót akar és tulságosan exkluziv, a másik tábor meg akar maradni a passzivitásban és tulságosan szolgalelkü. Az egyik tulságosan merész, a másik tulságosan gyáva, őszinte pedig egyetlen egy sem. A legnagyobb baj pedig az, hogy mindegyik önállóan, az igazságosan, a méltányosan gondolkodó magyarok brüszk kizárásával akarja érvényesiteni törekvéseit s ez által sem véreiknek, sem a hazának nem tesznek szolgálatot, hanem igenis, az egyik akaratlanul, a másik akarva, a liberalizmusnak, a melynek immár gyerekjáték lesz erőszakkal vagy csellel sakkban tartani a meghasonlott nemzetiségeket és megakadályozni, hogy ezek a velők őszintén rokonszenvező magyarok felé közeledjenek.

Pedig vannak ilyenek sokan a konzervativ táborban. Már több izben volt alkalmunk kijelenteni, hogy bár a szegény népet lelketlenül a haza és magyar polgártársaik ellen izgató nemzetiségi agitátorokat határozottan elitéljük, de azért sem rokonszenvünket, sem támogatásunkat nem vonjuk és nem is vonhatjuk el a nemzetiségeknek a liberalizmus által a szellemi és anyagi szegénység bilincseibe vert zömétől, a *néptől*, a melynek csak józan és hazafias gondolkodásu vezetőkre van szüksége, hogy erejét a haza és a vallás érdekeiben érvényesitse.

A kik a szombati kongresszust vezették, azok nem őszinték, nem józan gondolkodásuak, nem hazafiak. Mangra Vazul kijelentette ugyan a kongresszus megnyitásakor és példáját Polit Mihály, Pap György és Mudron Pál is követték, hogy nem azért gyültek össze, hogy agitáljanak vagy provokáljanak, hanem hogy sérelmeket orvosoljanak, és a királyhoz intézett hódoló távirat is mélyen gyökerezett dinasztikus érzelmekről tesz tanuságot, ámde a kongresszus elé terjesztett programm számos pontja azon gyanut kelti bennünk, hogy a kik ezt a programmot csinálták, azok még nincsenek tul a praktikus politika ábécéjén.

E programm első pontja szerint a román, szerb és tót nemzetiségek kijelentik, hogy mindenben egyesülnek. A közben pedig kidobták a kongresszusból az ellenzéket. A 4. pont szerint a germánok és oroszok csatlakozni fognak hozzájuk. Ez már nem áll. Az erdélyi szászok a kormánnyal paktáltak, a városi németek dittó, a falusi svábok pedig kifogástalan magyar hazafiak és máris csatlakoztak egyrészt a néppárthoz, másrészt a nemzeti-párthoz. Ugyanez a pont, meg a következő is megyénként nemzetiségi autonomiát követel. Ez röviden mondva abszurdum. Mit jelentsen ez: megyénként nemzetiségi autonomia? Hasonlóképen abszurdum külön nemzetiségi miniszterek követelése, még pedig a horvát miniszter mintájára. Mangáék elfelejtik, vagy nem tudják, hogy Horvátország közjogilag egészen más viszonyban áll Magyarországhoz, mint a magyarországi nemzetiségek. Aztán minek egy üres nemzeti hiuság kielégitése végett uj szinekurákat teremteni? Mi teendőjük volna az osztrák mintára álmodott Landsmann-minisztereknek? A programm azon pontjait sem helyeselhetjük, melyek szerint a nemzetiségek ujra a külföldi sajtót akarják megtölteni az ő sérelmeikkel és uj memorandumot akarnak intézni a királyhoz. Mi célja van ennek?

Ellenben mindenben helyeseljük

Mai lapunk 6 oldal.

00000966

a programm azon pontjait, melyek szerint a nemzetiségek sérelmeik orvoslása végett maguk válasszák meg orsz. képviselőiket. Ez természetesen másképen nem is érthető, mint ugy, hogy a nemzetiségek azon kerületekben, a hol tulsulyban vannak, utasitsák vissza az ott fellépő szabadelvü stréber-jelölteket és válasszanak saját akaratjok szerint — ha ugyan nem becsülik többre a kormány pénzét és pálinkájat és ha nem félnek a kormány szuronyaitól. Hasonlóképen helyeselhető a sajtótörvény, a gyülekezési törvény s az egyházpolitikai törvények revideálásának, az esküdtszéki szervezet megváltoztatásának és a teljes sajtó-szabadságnak követelése.

A kongresszus lefolyása és eredménye nem elégitett ki minket. Komoly tanácskozást és elejétől végig komoly programmot vártunk és láttunk egy rajongók, utopisták gyülekezetét, a kik a praktikus élet iránt való minden érzék nélkül és nem számitva a körülményekkel olyan követeléseket hirdetnek, a melyeket a maguk egészében megvalósitani lehetetlen. Igy a nemzetiségi kérdés nemcsak hogy nem fog letünni a napirendről, hanem még inkább fog elmérgesedni. A szombati programm hivei ma távolabb állnak a nemzetiségekkel rokonszenvező konzervativektől, mint valaha.

Az életbeléptetés és a kath. iskolák államositása.

(z) Minél közelebb jutunk október elsejéhez, annál inkább növekednek a zavarok az anyakönyvi kerületek felállitása és az anyakönyvvezetők kinevezése körül. Látszik, hogy a kormány postamunkát végez, nincs ideje a megfontolásra és egyedüli célja, hogy az erőszakos uton létrehozott törvények, erőszakos módon keresztül hajszoltassanak. Ekkor aztán azt hiszik, teljes lesz a liberalizmus diesősége, Magyarország pedig boldog, igen boldog, mert meg lesz szabaditva a sötét papi uralom és ultramontanizmus elnyomásától.

A liberális lapok pedig, hogy a közfigyelmet elvonják az életbeléptetési rendeletek által teremtett zavaroktól, hetek óta fujják az altatót és a legfurfangosabb módon kieszelt félhivatalos közleményekkel iparkodnak kimutatni azt, hogy az egyházpolitikai ellenzék a főpapsággal együtt leszerelt és ha lesz is még ezután ellenállás, azt csak néhány izgága klerikális ujság és hecckáplán csinálja. A „Politikai Hetiszemle" ez értelemben már előre is általános bünbocsánatot hirdet minden lázadó léleknek, a kik végre a liberalizmus honboldogitó hivatását belátva, bölcs resignációval megnyugosznak a változhatlan tényeken.

Ezen komikus felfogásnak dönthetlen bizonyitékát látszanak szolgáltatni a kánikulában felmerült takarodók, melyekről már kifejeztük abbeli véleményünket, hogy mig a folyó hó 21-én összeülő püspöki konferencia meg nem állapitja a közös eljárási módozatokat, hitelesnek semmiféle jól vagy rosszul informált közleményt el nem ismerhetünk. Különben is ugy látszik, hogy mig a kormány egyik kezével cirógatni akarja az egyházat, vagyis a püspöki kart, addig a másik kezével ismét annak a zsebébe markol és a polgári házasság, anyakönyvek és állami iskolák után, a kath. tanitóképezdék vezetését akarja kiragadni az egyház kezéből. Összes közoktatási intézményünket állengi már a szabadkőmüves és liberális szellem bénitó hatása, sőt ezen szellemben neveltetett fel már a mai társadalom középosztálya, mely most oly erőszakos módon szakit az evangelium szellemével. Ha tehát a valláserkölcsi nevelés azon utolsó támaszát is elveszti, melyet eddig a kath. képezdék által a hitvallásos iskolákra gyakorolt, akkor még azon reménytől is meg leszünk fosztva, hogy a jövőben valamikor érvényt szerezzünk a kath hit igazságainak, és a társadalmi anarchiával szemben a jogállam alapvető eszközeit, a valláserkölcsi nevelést állithatjuk fel gyógyszerül.

A mint az egyház itt is titkos alkudozások terére lép és a kath. közvélemény elöl eltakarja, akkor azon faktorok a melyek eddig sem voltak képesek megóvni a kath. egyház szabadságát és jogos tulajdonait, ezután még kevésbbé tudnak ellenállani a vallástalan állam agressziv támadásainak Egyedül az Isten és a kath. nép az, melynek segitsége az egyházat megalázott helyzetéből kiragadhatja.

Ime itt van a néppárt programmjának 4-ik pontja, a mely e téren semmi alkut nem enged, mely a katholikusok számára *biztositott közoktatási szabadságnak kiterjesztését követeli a tanügy minden fokozatára.*

A félhivatalos közlemény tehát, mely a püspöki konferencia tárgyai között a tanitóképezdék kérdését is emliti, *egy ujabb jogsérelemről egy titkos és alattomos machinációról rántja le a leplet, melyet a „pacifikáló" kormány akkor kisért meg, midőn még homlokukon ég azon mélyen vérző seb,* melyet az egyházpolitikai törvények ütöttek az egyház testén.

Mi sorompóba állitjuk a kath. közvéleményt, melynek erélyesen és elszántan fel kell lépnie az ily próbálkozásokkal szemben Különben is a püspöki kar tanácskozásainak épen ezen rendkivül fontos tárgy mutatja meg azon irányt, hogy az egyházpolitikai törvények végrehajtásával szemben sem maradhat a teljes passzivitás terén, mert a hol a kormány ujabb böstörködései megmutatják rejtett szándékait, ott nem lehet hinni egypár udvarias bókban, ott nincs mit kimélni az ellenséget.

A Vaterland tegnapi cikke, melyet lapunk más helyén közlünk, már leszállitotta méltó értékére az altató szert, melyet a liberális lapok a püspöki kar passzivitása által akartak becsempészni a kath. szivekbe és elmékbe.

A püspökök pedig Budapest minden közhelyein figyelmeztetve lesznek a rendőrség által: *Vor Dieben wird gewarnt!*

A hercegprimás és kormány.

A szabadelvü lapok az eszelősséggel határos makacsséggal ragaszkodnak azon általunk már kellő értékére degradált félhivatalos kommünikéhez, mely szerint a hercegprimás teljes passzivitást ajánlj a kiadandó közös pásztorlevélben az egyházpolitikai opponálást folytatni akaró hiveknek. A „Politikai Hetiszemlé"-n annyira erőt vett a szabadelvü lelkesedés, hogy olajágnak üdvözli a hercegprimás ezen lépését, a félhivatalos „Nemzet" pedig azt mondja némi káröröm mel,

TÁRCA.

Egy ügyvédbojtár elbeszélése.

— A „Fejérmegyei Napló" eredeti tárcája. —

Irta: KINCS ISTVÁN.

Baky Benedek hangos szóval magyarázta a római jogot. Annyira telebeszélte egy fiatal embernek a szemét, száját, hogy szegénynek hirtelenében más felkiáltás se jutott eszébe, mint:

— Bárcsak jogot tanult volna!

— Tanultam-e? — fakadt ki öreg indignációval Baky uram — de még hogyan tanultam! Kardos juratus voltam én még Pesten. Sokat mulattam, de tanulni tán még többet tanultam. Nem volt az a bonyolult, kényes kérdés, melynek jogi oldalát meg nem világitottam volna. Csuffá tettem akárhányszor tanáraimat is.

Itt elhallgatott az öreg földesur. Melle kidagadt az önérzettől, két szeme villámokat szórt s kereste velük a hatást a fiatal ember arcán.

Hanem hát azon a hatás annyiban kulminált, hogy rettentő mód tamáskodó pillantással puskázott az öregre. Megcsóválta a fejét s azt kérdezte:

— És mégse tudta megszerezni a diplomáját mindannak dacára, spektabilisz?

— Hát ki mondta azt neked, öcsém, hogy nem szereztem meg? Megszereztem biz' azt még pedig cum applausu.

— S miért nem lett mégis fiskális? Eddig már miniszter is válhatott volna belőle, hogy ne mondjam táblabiró.

— Miért? miért? — kezdett az öreg összehuzott szemöldökkel morfondirozni — hát azért nem lettem, mert kutya pechem volt. Pechem volt, hogy az istennyila verjen bele, pedig sokra vittem volna.

— Ne mondja, spektabilis.

— De mondom biz én. Hitet is teszek rá. Ügyvédbojtárnak szegődtem s akkor történt velem a dolog. Az egész város tudta, hogy háromszorta többet értek a jushoz, mint a principálisom s lám, mégis szégyenkeznem kellett az előtt az ember előtt. — Hanem hát az az átkozott theoria! az csúfolt föl engem.

Pausát tartott. Azután folytatta:

— Tudod-e öcsém, mi az a theoria? Ugy-e, hogy nem tudod? No hát az a theoria olyan csökönyös ló, melyikkel otthon báránymódra bánthatsz, jó, szelid, engedelmeskedik, de ha kivágtatsz vele az utcára, hát ugy megbogarasodik egyszerre, hogy a hátán azt se tudod hamarjában, fi vagy-e vagy leány.

A fiatal ember csak ámult-bámult erre a bekezdésre. Mert hogy bekezdés volt, arra a fejét merte volna tenni.

— Lásd öcsém — vette föl Baky uram megint a szót — én is ugy tudtam theoriában az egész prókátor bölcseséget, hogy az öregapámat is fölhuzzák az akasztófára, ha vádlóképpen lépek föl ellene. S lám a prakszisban mégis egy nyomorult licitáció a nyakamat szegte.

— Hogy hogy? — kérdé a fiatal ember kiváncsian.

— Mindjárt elmondom a dolgot.

Kicsit gondolkodott, azután ujra kezdte:

— No hát a principálisom egy napon kiküldött licitációra. Pár aktát tett az asztalra s azzal punktum. Nem kellett egyébiránt hozzá magyarázat, a hivatalos okiratok eléggé világosan beszéltek: egy szőlőt kellett délután négy órakor a helyszinén a legtöbbet igérőnek elárvereznem s a pénzt elszámitanom.

— Gyerekjáték az egész, hanem én mégis komolyan vettem. Első nyilvános funkcióm volt életemben s én abban becsülettel akartam eljárni.

— Kimentem a hely szinére. Kezemnél volt a telekkönyvi kivonat, a mappát is segitségül hivtam s ezek kalauzolása mellett végre ráakadtam a kérdéses fundusra. Egykét esküdt bele akart szólani a dologba, talán mégse jó helyen járunk, hanem én letorkoltam őket. Nekem a mappa szentirás s ott beszélhet Pontius Pilátus, az ellen nincsen appelláta. Hiszen csak van szemem, paraszt engem lóvá nem tesz.

— Megkezdődött az árverés. Nem telett bele öt pere s a kérdéses szőlő már Tercsák Mátyást vallotta a maga urának.

— Nyugodt lelkiismerettel ballagtam haza. Átestem az első próbán. Otthon szé-

00000967

hogy a közös pásztorlevél jeladás lesz a fegyvertételre. Ezzel szemben a „*Vaterland*“ épen alkalomszerüen közli egyik balatonvidéki barátjának egy nagyérdekü levelét, melynek tartalma teljesen összevág azokkal, a miket a hercegprimás politikai állásfoglalásáról már több izben volt alkalmunk kijelenteni.

A cikkiró gyanusitásnak jelentve ki a liberális lapok azon állításait, hogy a hercegprimás a teljes passzivitást óhajtja az egyházpolitikai törvényekkel szemben, igy folytatja:

„De a miniszter és hirlapiró urak ujjongása mégis korai. Nem csak azért, mert elképzelhetetlen, hogy a püspökök a szélrózsa iránya szerint fordulnak, hanem épen azért, mert maga Vaszary biboros nem az a férfi, a ki ma cserben hagyja, a mit tegnap vagy tegnapelőtt a pápához, uralkodóhoz és kormányhoz intézett memorandumokban hangsulyozott, még pedig szent esük és tántorithatatlan meggyőződés alapján. *És igy ki van zárva az, hogy Vaszary biboros cserben hagyhatná és igy agyonütheté a néppártot és a vele egy cél felé törekvő országgyülési csoportokat.* Utóbbiak, mielőtt a mult őszszel belementek a költségvetési vitába és ezzel a további egyházpolitikai ellenzékbe, a biboros hercegprimás jóváhagyását biztositották magoknak. Nemcsak, hogy ezt a legkészségesebben meg is kapták, hanem a biboros még tovább ment és azt mondta, hogy *ő csak olyan pártokat támogathat, a melyek a kiegyezés elismerése mellett az egyházpolitikai törvények, nevezetesen a polgári házassági törvény revizióját tűzik ki céljokul* és ha ilyen pártok nem léteznének, *ő maga alapitana meg ilyent.* Ezen authentikus nyilatkozat, valamint az a tény, hogy *Vaszary biboros a néppárt programmját jóváhagyta*, a legjobban bizonyitják, hogy mennyi igazság van azon hiresztelésekben, mintha a biboros a pásztorlevél által támogatni akarná a kormányt az egyházpolitikában, saját csapatait pedig szétválasztani és hazaküldeni óhajtaná. A püspöki konferencia és pásztorlevele bizonyára a legalaposabban fogja ezen koholmányokat dementálni.“

BELFÖLD.

— **A nunciusért.** Legujabban az egri érseki megyének felső-borsódi esperesi kerület fejezte ki rosszalását azon inzultusok fölött, melyekkel a miniszterelnök Agliardi nunciust illette.

— **Apponyi Albert grófról,** a nemzeti párt vezéréről a napokban azt a hirt röpitette világgá egy jászberényi liberális lap, hogy legközelebb teljesen visszavonul a politikai életből. Apponyi gróf most Jászberény polgármesteréhez irt levélben a leghatározottabban megcáfolja ezen tendenciózus hirt. A gróf ellenkezőleg ezentul még fokozottabb erővel fogja támadni a kormányt. A jászberényi nemzeti párt különben tegnap tartott népes ülésén egyhangulag bizalmat szavazott Apponyi grófnak.

— **Az uj anyakönyvvezetés bajai.** Baranyamegyében 24 anyakönyvvezetői állás maradt üresedésben. Most pályázat utján akarják betölteni az állásokat, de csak 22 pályázó akadt 24 helyre, ezek közül is többen egy és ugyanazon helyre aspiráltak. — Csornán a képviselő testület pedig nem hajlandó egy krajcárt sem áldozni, mert a jegyző magánlakásán lesz a pogányok temploma. Ugyanigy lesz Alsó-Pükön, Ágfalván, Kopházán, Loósون és Nagy-Cenken. A főszolgabiró azonban megjegyzi jelentésében, hogy hogy az irodák felszerelése hiányos. Abauj-Tornaés Jász-Kun-Szolnok megyék anyakönyvvezetőit most nevezte ki a belügyminiszter. Ezek között a tiszakürthi kerületben gróf Bolza József főrendiházi tag is szerepel, a jegyzők, szolgabirók és különféle penzionatus hivatalnokok között. — Szabadka város képviselőtestülete a minap foglalkozott az uj anyakönyvvezetés költségeivel, melyek összesen mintegy 10.000 frtra rugnak. Mamuzsich prépost szót akart emelni a városnak ily nagy összséggel való tulterheltetése ellen, de a liberális polgármester, még mielőtt szólhatott volna, a tanács előterjesztését elfogadottnak nyilvánitotta és a préposttól megvonta a szót. Ezen önkénykedés ellen ugy ellenzéki, mint kormánypárti bizottsági tagok tiltakoztak és elhagyták a gyüléstermet. Nem tudták volna inkább azok a jó szabadkaiak a polgármester ur irháját hihordani a jutszékre?

A közegészségügy államositása. A miniszteriumokban már nagyobbrészt elkészültek a jövő évi költségvetés előmunkállataival. A javaslatokat az egyes miniszteriumok már a pénzügyminiszteriumhoz juttatták, hol az előirányzatokat felülvizsgálják. A belügyi költségvetésnél, mint a „K. K.“ értesül, a közegészségügy államositása szóba sem került.

Telefon-jelentések.

Budapest, aug. 12.

— **Harangszentelés.** *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás ma öt harangot szentelt fel a budavári Mátyás templomban. Két harang a Mátyás-templomnak van szánva s ezeket *Bogisich* Mihály prépost-plébános öntette a templom régibb harangjaiból. Az uj harangok a Szent-László és Szent-Alajos neveket kapták és szerdán este huzzák meg először a Nagyboldogasszony ünnepe tiszteletére.

TÁVIRATOK.

Pápa, aug. 12. (Ered. táv.) Tegnap délután 6 órakor érkezett ide Ottó főherceg a hadgyakorlatokra. Hivatalos fogadás nem volt s igy a pályaudvaron csak Esterházy Móric gróf fogadta a főherceget, de nem mint veszprémi főispán, hanem mint a főherceg házigazdája.

Gőding, *aug. 12. (Ered. táv.) A 6-ik dragonyos-ezred tegnapi lóversenyén József Ágost főherceg az utolsó gátnál lebukott lováról. A baleset óriási izgalottságot keltett s a közönség csak akkor nyugodott meg, mikor kiderült, hogy a főherceg csak arcában szenvedett könnyü sérülést, ugy, hogy neje Augusztа főhercegnő társaságában végig ott maradhatott a lóversenytéren.*

Athén, aug. 12. (Ered. táv.) Az itteni lapok abszurdumnak jelentik ki azt, hogy a bolgár tulzók György görög hercegnek ajánlják föl a bolgár trónt.

Belgrád, aug. 12. (Ered. táv.) Ferdinánd bolgár fejedelem ma Szófiába menet itt átutazott.

Városi és vidéki hirek.

Hátralékos előfizetőinket felkérjük az előfizetési dijak beküldésére, hogy a lap expediciója fennakadást ne szenvedjen.

= Lapunk legközelebbi száma Nagyboldogasszony ünnepére való tekintettel szerdán este jelenik meg. =

— **A lourdesi zarándokut.** Az országos lourdesi zarándokutra még mindig sokan jelentkeznek. Mivel a zarándoklás sorsa már teljesen biztositva van, dr. Purt Iván rendező a hozzá az ország minden részéből érkező felszólitásnak engedve a jelentkezések utolsó határidejéül augusztus 20-át tüzte ki, az előlegeket pedig, tekintetbe véve, hogy a gazdálkodó közönség Szent István táján jut pénzhez, augusztus 25-ig fogadja el.

— **A honvédség köréből.** Neczpáli Justh Dénes II. oszt. százados, mint a honvédség rendeleti közlönyéből értesültünk, a nyitrai 14. honvéd gyalogezredtől a székesfejérvári 17. honvéd gyalogezredhez helyeztetett át.

— **A megyei virilisták.** Huszár Ágoston fejérmegyei alispán a következő felhivást bocsátotta közzé: Az 1886. évi XXI. törvénycikk 25 §-a szerint a legtöbb adófizetők (virilisták) névjegyzéke minden év végén kiigazitandó levén, ezennel felhivatnak mindazok, kik Fejérvármegye területén élvezett jövedelemtől kirovott egyenes állami adó után a megyei legtöbb adófizető bizottsági tagok 1896. évi lajstromába való felvételre magukat jogositottnak vélik, hogy az igazoló választmány által folyó évi augusztus hó 26-án délelőtt 10 órakor, Székesfejérvárott a vármegyei székház kisebb termében tartandó nyilvános ülésben a törvény által nyujtott jogok és kedvezmények iránti igényeiket, szóval vagy irásban, annál bizonyosabban előterjeszszék, mert a kitüzött határidő után, az 1896. évi névjegyzék, csupán a kéznél levő adóhivatali adatok alapján fog összeállittatni. Az ideiglenes névjegyzék minden főszolgabirói hivatalban, az adóhivatali kimutatások és ideiglenes névjegyzék pedig a megyei jegyzői hivatalban megtekinthetők.

---

pen elszámoltam s a principálisom azt mondta:

— Jól van öcsém.

Nem sokat értett, a mint emlitettem, hanem szó ami szó, a dicsérete mégis jól esett. Ámbár engem mások is dicsértek. Maga a vicispán is akárhánysor megveregette a vállamat: innen-onnan utódját látta bennem. Azért kinálta apám révén a leánya kezét.

— És én elfogadtam. Vertem a vasat a szép Katicánál, hogy egy kovács se tehetne különben. Minden este együtt sétáltunk — a mama volt az őrangyal mellettünk.

— Egyszer azt az ajánlatot tettem nekik, menjünk el a principálisom szőllőjébe. Elfogadták s mi nyugodt lelkiismerettel ballagtunk be a gledicsia övezte kapun. Odaszóltam a vincellérnek hozza hamar a pince kulcsát.

— Hanem az nem hozta. Azt mondta a gazda elvitte.

— Micsoda gazda? — Kérdeztem én.

— Hát a szőlő ura — volt a válasz.

— Az eszed csucsa — mordultam rá — hiszen Baky ügyvéd ur három napja hogy Pestre utazott.

— Nem is Baky urat értettem, kérem alássan.

— Hát ki a manót?

— Tercsák Mátyást, ki ezt a szőlőt egy hete örök áron magához váltotta.

— Csak most képedtem el. Hogyan, hát Baky uram ezt a fundust eladta volna, eladta volna hirem és tudtomon kivül. Az nem lehetséges! kiáltottam fel inkább, mintsem gondoltam volna.

— De igenis hogy lehetséges — felelt a vincellér nyugodtan — hiszen éppen a tekintetes ur licitálta el a mult hétfőn délután 4 órakor.

— Az izzadság verte ki a homlokomat. Hogyan hát az én principálisom szőlőjét adtam el másé helyett? Szentséges arkangyalok! A nők látták zavaromat s nevetni kezdtek. De hiszen nevetséges is volt a dolog, roppantul komikus. Nem mertem tovább faggatni a vincellért, azt mondtam mindössze a hölgyeknek:

— Menjünk innen!

— Az egész uton szavamat se vették többé. Kiállottam a pokol minden kinját. Előre láttam, mint fog rajtam kacagni a város, az egész megye. És én a szégyen elől menekülni akartam. Szerencsém volt, hogy Baky uram Pesten mulatott; levélben megköszöntem neki s további rendelkezésére bocsátottam ügyvédbojtári állásomat. A házasságból, miután visszavonultam a közélettől, természetesen semmi sem lett, szóval az a nyomorult theoria nyakamat szegte.

— Azért, öcsém, — fejezte be Baky Benedek elbeszélését — ne adj a könyvekre semmit: egy praktikus ujj többet ér egy egy egész embernél tele theoriával.

— **A székesfejérvári hirlapvásár.** Krisztus Urunk szinváltozásának nyolcadában értesithetjük Székesfejérvár függetlenségi polgárait egy hirlap szinváltozásáról, mely eddig mindig büszkén hivatkozott arra, hogy *önzetlenül* szolgálja a függetlenségi eszmét. A Székesfejérvárott megalapitandó politikai lapról van szó, melyre nézve az alapitók most mindenben megerősitik a dologról már régebben közölt hireinket, a mennyiben most a következő szövegü aláirási ivet bocsátották ki:

Tervezet egy „politikai hirlapkiadó részvénytársaság"-nak Székesfejérvárott leendő alapitására.

1.) A vállalat tárgya: Egy szabadelvü politikai hirlapnak Székesfejérvárott leendő kiadása.

2.) A vállalat tartama: 25 év.

3.). Az alaptőke összege 25.000 frt (50.000 korona.)

4.) Az alaptőke: 250 drb egyenként 100 frtról és bemutatóra szóló részvényből áll.

5.) Az alapitók bizottsága, az alakulandó részvénytársaság részére a Székesfejérvárott megjelenő „Szabadság" és **„Székesfejérvár és Vidéke"** *cimü hirlapok* **tulajdonjogának**, *ugy a „Szabadság" nyomdájának 18.000 frt értékben* **megszerzésével** *és a „Szabadság" volt tulajdonosának engedményese, ezen hirlap tulajdonjogával és ezen hirlap nyomtatására szolgált nyomdával és ennek felszerelésével 10.000 frt értékben mint betéttel járul a társasághoz.*

6.) A részvény-aláirás határideje: 1895. szeptember 10-ének napja.

7) Az aláirt részvények névértékének 30 százaléka a részvény aláirásakor, a hátralékos összeg pedig 1895. október 1. napján fizetendő.

8) Az alapitók fentartjuk magunknak azon jogot, hogy az első igazgatóságot három évi időtartamra kinevezhessék.

Székesfejérvárott, 1895. augusztus hóban. Kenessey Kálmán ny. min. tanácsos, földbirtokos, megyei biz. tag. — Dieterich Szilárd, köz- és váltó ügyvéd, kamarai elnök, vár. biz. tag. — Gánóczy Flóris kir. tan., kir. közjegyző. — Dr. Neumann Bernát, köz- és váltóügyvéd, vár. biz. tag. — Dr. Pick Gyula, ügyvéd, földbirtokos, megyei biz. tag. — Felmayer Károly, gyáros, vár. biz. tag. Tóth Aladár orsz. képviselő.

Egyelőre csak ennyit közlünk a székesfejérvári függetlenségi sajtó elvhüségét drasztikusan bemutató esetről, a melyre azonban még vissza fogunk térni.

— **Egyházmegyei hir.** *Dr. Steiner Fülöp megyés püspök Gudenus Ervin br. káplánt Ettyekről Zsámbékra helyezte át.*

— **Kováts István lemondása.** Kováts István székesfejérvári ügyvéd, városi közigazgatási bizottsági tag, mint halljuk, ezen utóbbi állásáról irásban leköszönt. Kovátsban a közigazgatási bizottság egyik legbuzgóbb, legkötelességtudóbb és legönzetlenebb tagját veszíti, s ezért csak élénk sajnálattal vehetjük tudomásul lemondását.

— **Eljegyzés.** Unden Ferenc, a helyben állomásozó 24-ik vadászzászlóalj egyik őrmestere jegyet váltott Vocilka Ede vasuti kapus kedves leányával, Gizelával.

— **Megjutalmazott csendőrök.** A honvédelmi miniszter a közbiztonság szolgálatában érdemeket szerzett altisztek és csendőröknek a m. kir. csendőrség jutalmazási alapjából, az ide vonatkozó szabályok szerint augusztus hó 18-án, mint ő Felsége születése napján kiosztandó pénzbeli jutalomdijakat utalványozott. A székesfejérvári VI. számu csendőrkerületnél Achel Bertalan és Takács Antal őrmesterek egyenkint 20 frt, Liszta József és Vidor Mátyás őrmesterek 15—15 frt Schmidt Flórián őrmester pedig 10 frttal fog jutalmaztatni.

— **Elfojtott tüz.** Páni rettegés szállotta meg ma délután 4 óra tájban a Major-utca lakóit, midőn egyszerre csak felhangzott a vészes kiáltás: Tűz van! A Major-utca 10. számu háznál gyult ki egy hidas, melyet azonban a rögtön kivonult tüzoltóság csakhamar szétrombolt s igy a pusztitó elem továbbterjedését megakadályozta.

— **Hirtelen halál.** Folyó hó 6-án *Halsberger* Mártonné, szül. *Hochreitter* Anna, vértesboglári lakosnő pár pillanatnyi kinos szenvedés után hirtelen meghalt. Hulláját felboncolták és kitünt, hogy az elhunyt idült szivbajban szenvedett, melyhez tüdővész is járult, s halálát szivszódülés okozta.

— **Sz. Donát-bucsu.** *A fejérvári szőlőhegyen tegnap, vasárnp tartották meg a sz. Donát-napi bucsut. Ez alkalomból mindkét plebániatemplomból körmenet vonult a szőlőhegyen levő Sz. Donát kápolnába, a hol Tamás Vilmos felsővárosi plébános tartott nagy misét és sz. beszédet. A délután folyamán aztán vidám lett a hegy és zajos nép járta körül a villákat, a hol magyaros vendégszeretetre találtak.*

— **A veszprémi honvédek** folyó hó 19-én fognak Székesfejérvárról állomáshelyökre visszamenni s akkor vonulnak be oda a tartalékosok is. A 750 főnyi legénység szeptember 7-ig marad Veszprémben, a mikor a nagy hadgyakorlatokra kell menniök.

— **Az első magyar encharisztikus kongresszus Sopronban.** E hó 8-án tartatott meg és nagyon szépen sikerült. Nyolc egyházmegye és öt szerzetesrend képviseletében körülbelül nyolcvan egyházi férfiu jelent meg. A kongresszus ünnepélyes szt. misével kezdődött, melyet Hahnekamp György c. kanonok fényes segédlettel mondott. Mise után az e célra külön diszitett terembe vonult a papság a napirend tárgyalására. A gyülés megalakulása után az elnöklő Hahnekamp György c. kanonok felolvasta Agliardi Antal nunciusnak, valamint a győri megyés püspöknek a kongresszushoz intézett levelét. Az első értesiti az Encharisztia-társulat magyar igazgatóját, hogy ő Szentsége a kongresszus minden tagjára apostoli áldását küldi. Mindkettőnek köszönő távairatot küldött a gyülés. Azután az előadások következtek. Előadást tartottak: P. Limbourg, Jézus-társasági atya, Krasa Károly altlerchenfeldi káplán és dr. Molnár Ignác udvari káplán és theol. tanár. Egy órakor a gyülés tagjai szétoszlottak s csak három órakor folytatták a d. e. megkezdett tárgyalásokat. Délután P. Giese, sz. Lélek-társasági missinarius, Fertsák Ferenc darázsfalvi plebános, Skarda József sasvári prépost és Soós Mihály prém. kanonok beszéltek. A kongresszust „Te deum"-mal fejezték be, melyet Skarda prépost tartott. Érdekes volt Skarda prépost röptönzött előadása, melyben arról szólt, hogy minő eszközökkel terjesztheti a pap legsikeresebben az oltáriszentség tiszteletét.

— **Veszedelmes kémény.** Majdnem szomoru véget ért Vihart Ferenc sár-utcai kőmives. Saját házát javitgatta, midőn egyszerre csak nagy robajjal ledőlt a ház kéményének a teteje s az alul dolgozgató kőmives lábára esett, még pedig oly erővel, hogy lába ujjairól a körmöket mind lezuzta. Szerencséje, hogy közelebb nem állt, mert akkor aligha menekült volna meg egypár köröm árán. Vihart a szenvedett sérülések következtében ágyban fekszik.

— **Ritka szerencse** érte szombaton Glück Mátyásnét Füléről. Nem csinált ternót, de talán annak sem örült volna meg jobban. Kerek 700 frtot hozott be az emlitett napon, hogy a takarékpénztárba tegye. Pénze mellettt volt a már régebben betett összegekről szóló takatókpénztári könyvecske is. Városunkba érve a Kálozdi vendéglőbe szállott s megreggelizvén eltávozott. Alig ment el, midőn a vendéglős leánya az egyik asztal alatt egy csomó pénzt és egy takarékpénztári könyvecskét talált. A lány rögtön értesitette a dologról szülőit, kik azonnal gyanitották, hogy a talált dolgok csakis Glück Mátyásné-é lehetnek. Keresésére indultak s egyik templomban meg is találták. Azon kérdésre, hogy nem vesztett-e el valamit, zsebeinek hosszas tapogatása után kénytelen volt bevallani, hogy biz ő elvesztette a 700 frtját meg a takarékkönyvecskéjét is. A vendéglős erre mindkettőt átadta Glücknének, ki aztán hálálkodva s valószinüleg azon gondolattal távozott, hogy de jó is, hogy még ilyen becsületes megtalálók is vannak a világon.

— **Gyászhir.** Részvéttel értesültünk, hogy Dreven Márton f. évi augusztus hó 10-én, délután 3 órakor, életének 67-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után elhunyt. Temetése ma volt a palota-utcai 25-ik számu házból. Az engesztelő szt. mise áldozat pedig holnap reggeli 7 órakor a székesegyházban fog a mindenhatónak bemutattatni. Ö. v. f. n.!

— **Visszaélések ösztöndijjal.** A „Nemzeti Iskola" cimü tanügyi lap vezércikkében foglalkozik azokkal a visszaélésekkel, melyeket hatóságok üznek az általuk kezelt ösztöndij-alapitványokkal. Az alapitók rendelkezései szerint az ösztöndijakat oly jelesen tanuló szegény ifjaknak kellene juttatni, a kiknek vagyoni állapotuk nem engedi, hogy idejüket egyedül tanulmányaiknak szentelhessék. A „N. I." konkrét példákkal bizonyitja, hogy mig országgyülési képviselő, törvényszéki biró, kir. zálogházi pénztáros s más hasonló helyzetü egyének gyermekei elégséges, jó, elégtelen bizonyitvány mellett, 100—200—300—600 frtos stipendiumokat élveznek, az alatt irnok, tanitó s ezekhez hasonló szegény emberek gyermekei a kik a középiskola összes osztályait jeles sikerrel végzik soha sem juthatnak ösztöndijhoz, ha még oly melegen ajánlja is őket a tanári kar. Ez az eljárás már tulmegy a protekcio-rendszer határán is, mert ez valóságos prédává tevése idegen vagyonnak a — pajtási körben s az elhuyt jótevők akaratának kijátszása.

— **Kereket oldott kocsigyártó-segéd.** Schellok Antal (helyesen Ajlok) kassai születésü és Alexanderfeld Bielicz gácsországi illetőségü kocsigyártó, illetőleg fényezősegéd, mint a Rendőri Közlöny irja, Végh Gyula székesfejérvári lakos, mázoló iparostól 16 frt munkabér-előleg felvétele s munkakönyvének hátrahagyása után megszökött. A székesfejérvári rendőrkapitányság a szökevénynek nyomozását elrendelte s kéri a hatóságokat, hogy a nevezettet nyomoztatni s feltalálása esetén hivatala elé toloncoltatni sziveskedjenek.

— **Nyomozás.** Lopás büntette miatt vádolt Török Erzsébet, almási (Fejérmegye) születésü, 32 éves hajadon, ismeretlen helyre távozván, a budapesti kir. törvényszéki vizsgálóbiróság országszerte leendő körözését elrendelte s felszólitja a hatóságokat, hogy vádlottat nyomoztassák s feltalálása esetén átkisérés végett a legközelebbi kir. ügyésznek adják át.

— **Veszett kutya garázdálkodása.** A mostani forróságban napról napra lehet hallani a kutyák e félelmes betegségségéről s az ezzel járó veszélyekről. Folyó hó 5-én Nagy-Perkátán okozott egy veszett kutya nagy rémületet. A dühös állat, mely *Bezerédy* Katalin tulajdonát képezte, megmarta *Bezerédy* József 9 éves fiu és 8 éves leánygyermekét, azután eltünt. Másnap délben a községtől jó távol levő szőlőkben *Tóth Szabó* Istvánnét támadta meg, ki férjének ebédet vitt. Az asszony karkosarával védekezett, mire a kutya elszaladt. Később azonban ismét megtámadta a megrémült asszonyt s jobb lábát megmarta. A kétségbeesetten sikoltozó nőt csak a segitségére siető emberek tudták a dühös állattól megmenteni. Az elősiető emberek üzőbe vették a veszett álatot s rövid idő mulva sikerült is agyonverniök. A megmart egyéneket Hőgyes tanár intézetébe szállitották.

— **Bikszád vendégei.** A bikszádi fürdővendégek névsoráról szóló 3-ik jelentést megkaptuk. E szerint ezen kies fekvésü hazai fürdőnknek julius 10-től augusztus 1-ig 156 vendég volt. Az előző két jelentés 282 vendéget vallott be, tehát a junius 1-től augusztus 1-ig terjedő idő alatt 438 fürdőző látogatta meg Bikszádot. Az idény szeptember 20-ig fog tartani.

— **Betörő katona.** Emlitettük annak idején, hogy Ballus Károlyt, a városunkban állomásozó 24-ik vadászzászlóalj 4-ik századának egyik közemberét, a székesfejérvári rendőrség megkeresésére a katonai hatóság elfogta. A tolvaj katonára a Márián és Havranek-féle lopáson kivül még több büntény is rábizonyult. Ballust, ki különben is rovott életü egyén, f. hó 10-én erős fedezet alatt kisérték át a budapesti Ujépületbe, a hadbiróság börtönébe.

00000969

— **Sikkasztó állatorvos.** A komáromi kir. törvényszék Fischl Gyula adonyi születésü állatorvost sikkasztás büntetteért egy évi börtönre, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére itélte.

— **Veszélyes betegségek.** *Seregélyes* községben hagymáz, *Szolgaegyházán* pedig toroklob esetek fordultak elő.

* Jó házból való **kosztos diákok** felvétetnek teljes ellátásra egy helybeli tanitó-családnál. Cim a kiadóhivatalban.

Irodalom és Müvészet.

— **A Magyar Szemle** folyó évi 32-ik száma következő gazdag tartalommal jelent meg: A tatai gróf, Botondtól. — Reál-elemek a balladában, (II.) Szemenyei Kornéltól. — Szép alkonyat van.... (költemény), Gyürky Ödöntől. — A szegény Hétszeyék fürdője, Tolnai Lajostól. — Hisz nem tehet róla, B. Büttner Linától. — Vasszatérő álmok, (költemény) Bán Aladártól. — Ki a nagyobb ur? Erdélyi Gyulától. — Iza grófnő, Erényi Károlytól. — A menyasszony, Thoresentől. — Egy modern ember, (folytatás) Margitay Dezsőtől. — Irodalmi élet Oroszországban e század első felében, (I.) S—y S—r.-tól. — Hétről-hétre, (tárca) Tankrédtől. — Irodalom és müvészet. — Vegyesek. — A *Magyar Szemlét* lovag Kaczvinszky Lajos és Kaposi Lajos oly korrekt katholikus szellemben és oly finom izléssel szerkesztik, hogy lapjokat jó lélekkel ajánlhatjuk a katholikus családok figyelmébe. Előfizetési ára évi 6 frt, szerkesztősége Budapest, VI., uj-utca 14.

— **Az Uj Idők.** 34. száma a következő tartalommal jelent meg: „Szabolcs házassága", elbeszélés Herczeg Ferenctől, „Lehetek én öreg ember", Jakab Ödön költeménye, „Sobri és a felesége", elbeszélés Murai Károlytól, „Nász a rengetegben", Bródy Sándor elbeszélése, „Szent Péter esernyője", Mikszáth Kálmántól, „Tüz! Tüz!" Bársony Istvántól, azonfelül képek a megujuló Budapestből, Ischlből. Brüsselből stb. Két rajzzal van képviselve a magyar piktorok fiatalabb gárdája is. Az „Uj Idők" 34 számát a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) kivánatra bárkinek megküldi mutatóba.

Közgazdaság.

Értéktőzsdei heti szemle.

Lustig Miksa budapesti bankcég hetijelentése a „Fejérmegyei Napló" számára.

Budapest, augusztus 11.

A politikai láthatáron felmerült fellegek, a bolgár fejedelem politikája, az Ischlbe összegyült feledelmek és diplomaták mindenesetre figyelemre méltó tanácskozásai mind oly tényezők, a melyek nem hagyhatták a tőzsdét érintetlenül. — Érdekes jelenség, hogy évekkel ezelőtt hasonló események összeesése, vagy mondjuk gyors egymásutánban való következése határozott, deroutot idézett volna elő, mig ma csak az internationális értékek árfolyamának fokonkénti csökkenését vonták maguk után. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ugyancsak mindezen események összeesnek két nagy külföldi spekuláló bank, a Fratelli Bingen és Dreyfuss cégek fizetésképtelenségével, ugy ezen hatást csekélynek mondhatjuk.

Meg kell engedni, hogy nagyon ellensulyozták a külföldről jövő lanyha irányzatot a bankok kedvezőnek deklarált félévi mérlegei. — Egyes, sőt több tőzsdei kapacitás szerint, tekintettel a magas árfolyamokra, ezen árhanyatlás tehát a hausse irányzat terjeszkedését vagy legalább változatlanul való fenmaradását nem érintheti. — Vajjon ezeknek vagy az ellenkező nézetet vallóknak van-e igazuk, azt a közel jövő van hivatva eldönteni.

A belföldi pénzpiac erősen érzi a gabona kampány igényeit, minek következtében ma a bankkamatlábon alul tőke nem szerezhető.

A nemzetközi pénzpiac már kiheverte multkori rosszabbodását és ma fokozott javulás konstatálható.

A Budapesti értéktőzsde helyzete e héten ingadozó irányzat mellett az árak fokonkénti csökkenését produkálta.

Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	Jul. 26.	aug. 2.	aug. 9.
Magyar aranyjáradék . . .	123·40	123.90	123·50
„ korona „ . . .	99·60	99.75	99.75
„ hitelbank részv. .	488·75	492·—	488·75
„ jelzálog. „ .	293·—	295·50	292·—
„ leszámitoló „ .	313·25	313.50	312·—
Villamos vasut „ .	348·—	345·—	340·—
Rimamurányi „ .	288·—	290·—	283·—
Osztrák hitel részv. .	399·50	403·25	398·60
Osztrák államvasut- „ .	431·75	432·—	416·—
Déli vasut „ .	112·50	111·25	111.—

— **A Délmagyarországi Gazdasági bank** olyan örvendetes lendületet vett, hogy a hozzáfüzött remények napról-napra inkább közelednek megvalósulásuk felé. Mindenfelől tudakozódnak részvények után és a betéteknek gyors működése legfényesebb bizonyitéka azon bizalomnak, melylyel az uj bankintézet iránt mindenfelé viseltetnek. Álljon itt néhány szám: Julius végén a betétek 232.838 frt 95 krt tettek ki. Ugyanekkor a befizetett részvénytőke 114.232 frtra rugott. A váltó-tárcában volt 299.058 forint 6 kr., az első $5^1/_2$ hónap tiszta jövedelme pedig 4400 frt. A részint kifizetett, részint folyamatban levő jelzálogkölcsönök 356.000 frtot tesznek ki.

— **Állatjárványok.** Bicskén, továbbá a Pázmánd községhez tartozó Gyulatanyán sertésvész, Diósdon sertésorbánc, a tolnamegyei Tamássiban pedig száj- és körömfájás lépett fel. A veszélyes betegségek tovább terjedésének megakadályozására a hatóságok részéről a szükséges óvintézkedések megtétettek.

— **A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet** értesitője az 1894—95-iki tanévről az intézet szervezeti szabályzatán kivül érdekes felvilágositásokat nyujt a nagy hirü Georgikonból fejlődött intézet mult évi beléletéről. A tanári kar dr. Csanády Gusztáv igazgatása alatt 13 tagból állott, a hallgatók száma pedig mind a három évfolyamban 120-at tett ki. Fejérmegyéből csak négyen látogatták az intézetet: Magjarek Antal és Sárközi Viktor a III. és Németh László és Veress Ferenc a II. évfolyamban. Végbizonyitványt nyert 34 harmadéves hallgató. A jövő tanévre szóló beiratások okt. 1—8-ig lesznek. Az intézet kebelében működő „Georgikon gazdasági kör" a mult évben is szép működést fejtett ki s ennek bizonyságául a kör kiadványainak két füzete fekszik előttünk, melyeknek szerzői az intézet két hallgatója. Az egyikben Faber János a *gabonafélék legfontosabb gombabetegségeiről* értekezik különös tekintettel az ellenök alkalmazandó védelmezésre. A dolgozat ügyes és szakszerü és első dijjal, 75 aranykoronával jutalmazott pályamü. Ugyan ilyen dijat nyert Sárközy Viktor III. éves hallgatónak dolgozata is, mely részletesen előadja Sárközy Aurél komáromi főispán pettendi birtokának üzemtervét.

— **Gazdasági tudósitás.** Sárkeresztur környékén a takarodást befejezték és megkezdték a cséplést. A termés általában közepesnek mondható. A buza magyar holdanként és a tavaszi 16—17 keresztet adott; a próba cséplések szerint 5—6 métermázsát fizet; a kapás növények a kedvező időjárás folytán jó terméssel kecsegtetnek.

— **Árpavásár Nyitrán.** A nyitramegyei gazdasági egyesület által szeptember hó 2-án Nyitrán rendezendő árpavásárra való bejelentés határideje — tekintettel a késői aratásra és cséplésre — augusztus hó 24-ig meghosszabbittatik, mert a rendező bizottság azt akarja, hogy minden termelőnek alkalma legyen árpamintáit a nyitrai árpavásáron nagy számban megjelenő hazai és külföldi kereskedőknek, sör és maláta gyárosoknak bemutathatni s ezekkel üzletet köthetni. Bejelentési ivek és szabályzat az egyesület titkári hivatalában kaphatók. A minták aug. 26-tól 30-ig küldendők be. Tekintettel arra, hogy az árpavásár alkalmával sok idegen fog nyitrán megjelenni, fölkéretnek a termelők és kereskedők, miszerint érkezésüket legalább hat nappal a vásár előtt tudassák, hogy kényelmes elhelyezésükről gondoskodni lehessen. A nyitrai árpavásárnak — tekintettel a kereskedők és gyárosok nagy érdeklődésére — igen nagy üzleti forgalomra van kilátása.

— **Vetőmagvak.** (Manthner Ödön tudósitása). Ugy vörös lóhere, mint lucernában a folyton tartó kedvező időjárás következtében nálunk továbbra is jó termés igérkezik, ennek daczára az elmult héten alig fordultak elő emlitésre méltó kötések. Fehérhere és biborhere az elmult héten több helyről kináltatott. előbbi igen szép minőségben, melyből néhány tétel eladásra is került qualitás szerint 72—82 frt. árban. Őszi borsó, valamint őszi bükkönyből a bő termés folytán igen nagy mennyiségek ajánltattak be. A külföld gyengébb kereslete folytán vétel alig történik. Egy nagyobb tétel 6 kocsirakományból mégis kivitetett Franciaországba. Mustár, pohánka, csibehur, elég jó keresletnek örvendett.

ad. 8674.
895.

Árverési hirdetmény.

Sz.-Fehérvár szab. kir. város hatósága által a város tulajdonában levő s a sz.-fehérvári 4556. sz. telekkönyvi betétben 2. sor 17. hrsz. a. bevezetett egy háztelket képező 89 □-öl területü ingatlanok s azokon, valamint az utcatérhez csatolt $17/_2$ hr. sz. birtokrészleten levő épületek (**Vörös-ökör vendéglő**) nyilvános szóbeli árverésen a megállapitott árverési feltételek alapján örök áron eladatni rendeltetvén, ezen árverés megtartására

f. 1895. évi augusztus hó 22-ik napjának délelőtt 10 óráját

s eljárási helyül a városház gyüléstermét tüzöm ki, s felhivom mindazokat, kik jelzett ingatlant megszerezni óhajtják, hogy a kitüzött időben és helyen megjelenve, vételár ajánlataikat tegyék meg. Kikiáltási ár 5000 frt s bánatpénzül 500 frt teendő készpénz vagy helybeli takarékpénztári, avagy kereskedelmi bank betéti-könyvecskében le.

Az árverési feltételek alulirt hivatalhelyiségben a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthetők, s egyelőre itt is megjegyeztetik, hogy az ingatlan a kikiáltási áron alul eladatni nem fog.

Székesfehérvárott, 1895. évi augusztus hó 7-én.

Tomsits Gyula m. k.,
gazd. tanácsnok.

00000970

Van

utánzott »TOKAJI COGNAC«. Ezek ugyan **nagyon olcsók**, de **ép oly rosszak** és igy még a legkisebb összeget **sem érik meg**. — Ezen **értektelen utánzatok** könnyen felismerhetők, mert

1) **nem** az **egyedüli** és csakis **Tokajban** létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMEREVEL** **nincsenek** ellátva:

BEJEGYZETT AZ ELSŐ TOKAJI VÉDJEGYE COGNAC GYÁRNAK

TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC
TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

az

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893|94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyitja

725130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac kapható:

Ács Albert ur gyógyszertárában,
Berényi Mór urnál,
Deutsch A. F. „
Destek Adolf „
Hoffmann Lajos „
Imrich Viktor ur gyógyszertárában,
Karl József és Fia uraknál,
Kovács Pál urnál,
Molnár Adolf „
Pisky László „
Röth Bertalan „
Reitmann Ignácz „
Schwarcz S. „
Reinitz Lipót „
Ifj. Tögl Gyula urnál.

Helyi ügynök: **BERGMANN és FIA cég.**

Tőzsdei megbizásokat

jutányosan és lelkiismeretesen eszközöl

Lustig Miksa,

bank és váltóháza Budapesten,

Váczi-körut 43.

Megbizható információk.

TELEFON 1070. **ALAPITTATOTT 1885.**

ad: 10534. / 895. sz.

Árfejtési hirdetmény.

Székesfejérvár sz. k. város hatósága által a város tulajdonát képező járvány-kórháznál a gőzfertőtlenitő részére emelendő **favázas épület elkészitése** vállalatba adatni határoztatván, ezen jogügylet létrehozatala érdemében a megállapitott feltételek alapján tartandó nyilvános szóbeli és zárt ajánlati árlejtés **f. 1895. évi augusztus hó 19-ik napjának délelőtt 10 órájára** s eljárási helyül a városház gyülésterme tüzetik ki s felhivatnak mindazok, kik jelzett munkálatot elnyerni óhajtják, hogy a kitüzött időben és helyen megjelenve ajánlataikat tegyék meg, illetve zárt ajánlataikat azon időpontig a városi tanács igtató hivatalánál nyujtsák be.

A zárt ajánlat mintája a következő:

„Én alulirott a Sz.-Fejérvár városi járvány-kórház telkén a gőzfertőtlenitő részére épitendő favázas épületnél előforduló összes munkálatokat s azokhoz tartozó anyagbeszerzéseket és szállitásokat, miként azok a meglevő és általam betekintett épitési tervben, költségvetésben, épitési leirásban és különleges feltételekben kitüntetve vannak, illetőleg az épitési bizottság későbbi rendelkezései szerint szükségessé vállandónak, a velem közölt költségvetés minden egyes tételénél kitett egységi árakból . . . % azaz (szóval is kiirandó) száztóli árengedés (illetve fölülfizetés) mellett elvállalom s egyuttal kijelentem, hogy az ezen munka teljesitésére vonatkozólag Sz.-Fejérvár sz. k. város tanácsának 1895. évi aug. 5-én 10534. sz. a. kelt határozatával megállapitott feltételeket ismerem és azokat magamra nézve kötelezőknek vallom.

A kivánt bánatpénz fejében 65 frtot készpézben (illetve felsorolandó értékpapirokban) ide mellékelve beterjeszteni.

Kivül: Ajánlat a sz.-fejérvári járvány-kórháznál a gőzfertőtlenitő részére emelendő épület munkálatára."

Tájékozásul megemlittetik, hogy az összes munkálatok 644 frt 51 krral vannak előirányozva, bánatpénzül 65 frt reendő le. az árlejtési okiratok pedig alulirtnak városházi hivatalhelyiségében a délelőtti hivatalos órák alatt betekinthetők.

Sz.-Fejérvárott, 1895. augusztus hó 9-én.

Tomsits Gyula m. k.,
gazd. tanácsnok.

Vasuti nyári menetrend.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 16 p.
Délelőtt 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkezik 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkezik 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 16 p.
Délelőtt 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 3 ó. 16 p. d. u.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 6 ó. 36 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkezik 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkezik 11 ó. 33 p. éjjel.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdája gyorssajtóin Székesfejérvárott.